

Tale til Landsråd 2016

Kjære landsrådsdelegater og kjære gjester!

Jeg er en ivrig bruker av den nettbaserte musikk-tjenesten Spotify. Jeg laster ned aktuell musikk som jeg så hører på i bilen, hjemme, når jeg trener og når jeg går tur. For ikke så lenge siden oppdaget jeg en ny funksjon, eller nærmere bestemt en automatisk spilleliste kalt «discover weekly» hvor Spotify hver mandag foreslår 30 nye låter de mener passer for meg. Listen er basert på hva de har registrert at jeg tidligere har hørt på, lastet ned eller kopiert inn på PCen.

Egentlig er det hele litt skummelt og får meg til å tenke på Georg Orwell, 1984 og «storebror ser deg», men samtidig er det også litt morsomt. Jeg møter jo meg selv i døren når jeg stadig får forslag om å høre diverse supportter sanger, til og med Rosenborgsangen. Det handler nok om at jeg har lastet ned en rekke Brann-sanger jeg hører mye på. Og liker du Brann så liker du vel andre fotballsanger også tror Spotify. Ja, teknologien løser fortsatt ikke alt.

I går, når jeg gikk meg en tur, og hørte på ukens Discover weekly, hørte jeg plutselig Odd Børresen sin kjente vise: «Noen ganger er det all right». Dere kjenner den sikkert. (syngende...)

Det er en av de beste visene jeg vet om fordi den, på underlig vis hjelper meg til å skifte fokus fra det negative til det positive. Hvis du hører godt etter, så er det jo i utgangspunktet en sang om alt det triste og miserable i livet. Børresen sammenligner livet med å være i båt om sommeren når det regner og alt er trist. Og det er ikke bare vått, det er dertil totalt hensiktsløst. Og han tenker: hvorfor er jeg egentlig her, langt fra folk og omgitt av stein og vann og fisk.

Hele teksten er en artig, men litt melankolsk beskrivelse av et begredelig liv, så, som en siste setning som gjentas så mange ganger at vi nesten tror det er den eneste setningen i sangen, kommer de kjente ordene, «men noen ganger er det all right». Og det er det som blir

sittende igjen «Noen ganger er det all right». Og vi bli oppmuntret og glade – og på den måten klarte Spotify i går å få meg til å skifte litt fokus også i den talen jeg nå holder.

Jeg har nå vært styreleder i KA i 6 år, og jeg må innrømme at i denne perioden har jeg en del ganger kjent meg igjen i Børresens beskrivelse av at det kan være skorpe både på leverposteien og livet. Det har vært krevende perioder og vanskelige saker, og jeg kan kjenne litt på mismotet innimellom, men nå har jeg lyst til å starte med de gode tingene – det er virkelig er all right.

Det var all right å sitte på bakerste benk på årets Kirkemøte for et par uker siden å oppleve at et enstemmig Kirkemøte vedtok å melde det nasjonale rettssubjektet for Den norske kirke inn i KA.

Media har, i sine referater fra Kirkemøtet, i hovedsak fokusert på en annen sak, nemlig kirkens ekteskapsforståelse, en sak det sikkert er mange meninger om også i denne salen, men for meg var sakene

omkring virksomhetsoverdragelsen, arbeidsgiverspørsmål og kirkens framtidige organisering, svært viktige.

Om jeg var glad når Kirkemøtet fattet følgende vedtak:

«1. Kyrkjemøtet gir KA Arbeidsgjevarorganisasjon for kyrkjelege verksemdar fullmakt til å inngå og seie opp tariffavtale, samt å gi eller motta kollektiv arbeidsopseiing på Den norske kyrkjas vegne når rettssubjektivitet for Den norske kyrkja føreligg.

2. Kyrkjemøtet gir Kyrkjerådet fullmakt til å:

a) Melde det nye rettssubjektet inn i KA

[Arbeidsgjevarorganisasjon for kyrkjelege verksemdar](#)

[b\) Forhandle vilkår for medlemsskapet](#)

[c\) Forvalte medlemsskapet](#)

Videre skrev komiteen som forberedte saken for Kirkemøtet bl.a. følgende i sin merknad til saken:

2. Komiteen meiner valet av KA som arbeidsgjevarorganisasjon for det nye rettssubjektet, med dei kyrkjelege fellesråda allereie i medlemsmassen, er eit

viktig bidrag til utvikling av ein heilskapleg arbeidsgjevarpolitikk.

For meg, og for oss, er dette en anerkjennelse til det arbeidet KA har gjort, ikke bare det siste året, men i hele vår 26 år lange historie. I fjor sa jeg fra denne talerstolen at det ville være naturlig at Kirkemøtet ville velge KA som arbeidsgiverorganisasjon, all den tid det var Kirkemøtet som initierte opprettelsen av KA. Og mange tenker nok det samme. Hva var egentlig alternativet? Men jeg velger å tenke at det er veldig all right at et enstemmig Kirkemøte, ikke bare vedtok å melde seg inn i KA, men at de også har bekreftet at KA har gjort en god jobb og at det vil være en styrke for hele kirken å ha KA som arbeidsgiverorganisasjon.

Samtidig utfordrer dette vedtaket oss som organisasjon, og det må vi våge å snakke tydelig om, ikke minst på dette Landsrådet. Vi får et nytt stort medlem som krever, og skal få sin plass. I fjor vedtok vi relativt store endringer i

våre vedtekter, noe vi også skal følge opp i år med ytterligere justeringer. Det handler om å bygge ut vårt organisasjonsdemokrati slik at vi er organisert på en måte som ivaretar alle våre medlemmer på best mulig måte.

Når vi i morgen skal drøfte selve vedtektene, ser dere at styret har gjort noen endringer i forhold til det vi vedtok i fjor, noe vi også varslet på fjorårets Landsråd at vi kom til å gjøre. Dette handler i hovedsak om hvordan vi skal balansere mellom små og store medlemmer i vårt organisasjonsdemokrati.

Detaljene i dette kommer vi grundig tilbake til i morgen, men for meg er det naturlig å signalisere allerede i dag viktigheten av å gjennomtenke vår organisering når vi nå har fått et nytt medlem. Det betyr noe for det nye medlemmet, slik Kirkemøtet selv sa, men det betyr også mye for de som er medlemmer i dag. Også disse skal ivaretas på en god måte – så her må vi sammen være kloke å fatte gode beslutninger slik at det blir all right for alle.

Det er heller ikke til å unngå at KAs politiske profil må drøftes i tiden framover. Vi blir nå en arbeidsgiverorganisasjon for hele Den norske kirke. Hva det får å bety for våre politiske og strategiske valg, må vi drøfte inngående.

Et konkret eksempel er den såkalte veivalgsaken som Kirkemøtet behandlet for to uker siden. Alle som har fulgt med i hva KA har sagt og vedtatt i våre strategiplaner de siste årene, vet at vi har vært opptatt av tempo i denne saken og at en skal gjøre valg som samler arbeidsgiveransvaret så nært den lokale kirke som mulig. Kirkemøtets valgte imidlertid fortsatt å beholde to arbeidsgivere, men jeg registrerer at det åpnes for forsøksvirksomhet og at også Kirkemøtet fortsatt er på leit etter gode løsninger. Den prosessen blir det spennende å følge, og vi må jobbe videre med vår rolle i dette i tett samspill med våre medlemmer, herunder Kirkemøtet.

Vi må også fortsatt utvikle oss til å bli bedre til å ivareta interessene for ideelle aktører, og for ulike organisasjoner og virksomheter med ideell og kirkelig forankring. Dere

ser av sakspapirene at styret foreslår en betydelig endring av strategiplanen. Den er på mange måter blitt mer politisk med tydeligere formuleringer som viser veivalg og politisk retning.

Mens vi er inne på strategiplanen, så har kanskje også noen registrert at det fra Presteforeningen ble stilt spørsmål ved formuleringen i forslaget om at KA vil arbeide for en forenklet organisering av Den norske kirke og en arbeidsgiverlinje. PF stiller spørsmål ved om KA med dette respekterer Kirkemøtets vedtak.

Jeg skal ikke forskuttere morgendagens behandling av strategiplan. Jeg vil i denne sammenheng bare presisere at selv om KA er en selvstendig organisasjon styrt av medlemmene, så har vi god tradisjon for å arbeide i tråd med og i respekt for Kirkemøtets vedtak. Jeg ser ingen grunn til at vi ikke skulle gjøre det i denne saken også. Og jeg forstår den nevnte formuleringen i styrets forslag slik at den er ikke i strid med Kirkemøtets vedtak, som i første rekke handler om kirkeordning etter 2020.

Kirkemøtet har også bekreftet i sitt vedtak at deres mål er en arbeidsgiverlinje.

Jeg håper vi i morgen får til en god samtale og debatt om innholdet i strategiplanen. Det er denne som er deres viktigste verktøy til å påvirke denne organisasjonen. Det er gjennom strategiplanen dere gjør de strategiske valg vi som styre får ansvar for og som administrasjonen må følge opp. Og i år er det ikke bare klipp og lim fra i fjor, her er mye nytt som viser den retning vi ønsker å gå som organisasjon.

Tilbake til Odd Børresen: Det var også all right synes jeg, å oppleve det kirkelige demokrati ved fjorårets kirkevalg. Oppslutningen om valget ble større enn noen gang og det gleder en som er opptatt av at kirkedemokratiet skal fungere.

Selve valget ble gjennomført på en god måte, ikke minst takket være ansatte og frivillige i fellesråd og menighetsråd. Det er ikke tvil om at dette er en stor jobb som krever mye ressurser og stor innsats hos dem som

har ansvar for den tekniske gjennomføringen. Og jeg er stolt over det arbeidet som ble gjort i valglokaler og på kirkekontor både før, under og etter valget.

Jeg er også glad for at vi denne gangen fikk prøvd ut noe nytt ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøte, nemlig bruk av flere lister. Nå mener jeg absolutt ikke at vi har funnet den beste formen på dette. Valgordningen trenger virkelig å bli gjennomgått og justert, og signalene på årets Kirkemøte tyder på at det vil bli gjort, men at det kirkelige demokrati videreutvikles på en slik måte at vi får fram ulike meninger og at din stemme faktisk betyr noe – det synes jeg er all right.

En annen ting som har vært all right i mine år som styreleder i KA, var å sitte på første benk i Høyesterett og være med på å vinne over staten når staten forsøkte å omdefinere oppgavene til Opplysningsvesenets fond. Kloke hoder i regjeringen tenkte at en kunne bruke fondets midler til å løse politiske utfordringer i forhold til festeloven. Heldigvis fastslo Høyesterett at den type politisk kreativitet ikke er innenfor gjeldende rett.

Mindre all right er det at enkelte politiske partier, senest Frp denne helgen, foreslår å bruke Opplysningsvesenets fond til å løse utfordringene knyttet til vedlikehold av gamle og nye kirker. En ting er at en ikke uten videre kan redusere fondets egenkapital på den måten. En annen ting er at det er urealistisk å omgjøre egenkapitalen til penger som så kan brukes på kirkevedlikehold. Men det verste er kanskje denne måten å unngå å ta et faktisk politisk ansvar på. De mange kirkebyggene rundt omkring i landet er ikke bare aktivitetslokaler for kirkelig virksomhet. De er kulturbygg og samlingssteder i lokalmiljøet. De representerer viktige arkitektoniske bygg i vårt land. De gir rom for konserter, teater og mye annet i lokalmiljøer som kanskje ikke har andre samlingssteder. De har vært og er viktige i vårt samfunn, og da bør stortingspolitikere ta ansvar for å sikre at disse byggene ikke forvitrer og ødelegges av manglende vedlikehold. Dette må en gjøre ved bevilgninger direkte fra statsbudsjettet og ikke gjennom kreativ bruk av en pengekilde som egentlig ikke er reell.

Og da kommer vi til det punktet i talen som er vanskelig, nemlig den kirkelige økonomi. Det var all right å lese i NOUen om det livssynsåpne samfunn for noen år siden at staten skal legge til grunn en aktivt støttende tros- og livssynspolitik. Slik jeg forstår dette, handler det også om økonomi. Og det er all right når politikerne så langt har sagt at dagens offentlige tilskuddsordninger står fast. Og jeg er veldig glad for at også Kirkemøtet, i en egen uttalelse, har understreket betydningen av fortsatt kommunal finansiering av Den norske kirke. All honør til Kirkemøtet for det, men samtidig vet vi at det er mange som tenker annerledes om dette.

Jeg må innrømme at det er rart når relativt oppgående aviscommentatorer ønsker å fjerne all støtte til tros- og livssynssamfunn samtidig som en ikke vil ta bort støtte til f.eks. kultur og idrett. Det er for meg underlig at en ikke ser den rolle og funksjon kirken, og andre tros- og livssynssamfunn, fortsatt har i vårt samfunn, og at en ikke verdsetter dette som verdifullt.

Finansiering av kirken handler om mer enn penger. Det handler om verdsetting og det handler om tilhørighet. Når samfunnet velger å bruke midler på kirken, så gjør en ikke det av veldedighet, men fordi kirken er en viktig institusjon i samfunnet som bidrar til et godt, mangfoldig og verdibasert samfunn.

Derfor er det også viktig at vi fortsatt har en kombinasjon av statlig og kommunal finansiering. Ikke fordi penger er det viktigste, til syvende og sist kommer det jo fra den samme pengesekken, men fordi kirken er lokal og lokalsamfunnet er de beste til å ta vare på sin kirke og sitt lokalmiljø.

Kjære Landsråd!

I det store og hele har det har vært veldig all right å være styreleder denne perioden som nå går mot slutten. Vi sitter egentlig på overtid, både dere i Landsrådet og vi i styret. Neste år overtar nye koster. Jeg vil derfor helt på tampen si to ting: Takk for jobben dere har gjort i

Landsrådet disse fire årene, og takk for jobben dere har gjort og gjør lokalt i Den norske kirke. Den og dere er viktig.

Deretter, sørg nå for at dere får gode etterfølgere, eller kanskje også blir deres egne etterfølgere. Dere får ansvar for omleggingen til regionale kontaktmøter og valg til nytt landsråd. Det blir spennende. Det kan bli krevende, men forhåpentligvis blir det all right.

Godt Landsråd til oss alle!